

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
ВШТІП Академія прикладних наук у Познані (Польща)
Університет менеджменту та підприємництва у Валбжиху (Польща)
Університет третього віку у Громадці (Польща)
Університет економіки у Бидгощі (Польща)
Економіко-гуманітарний університет у Варшаві (Польща)
Жешувський університет (Польща)
Поморська Академія в Слупську (Польща)
Познанський університет економіки та бізнесу (Польща)
Гартмут Дюбек Товариство економічного і структурного розвитку з обмеженою
відповідальністю (Німеччина)
Хмельницький національний університет
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ЗВО «Подільський державний університет»
Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника
Державний біотехнологічний університет м. Харків
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Калуський політехнічний фаховий коледж

Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції
**«Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне
забезпечення»**

Бережани – 2024

УДК 654.071
С 76

*Рекомендовано Вченою радою ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
(Протокол № 3 від 31.10. 2024 року)*

Рецензенти:

*І. Ф. Баланюк, доктор економічних наук, професор
М. В. Диха, доктор економічних наук, професор
А. Д. Чикуркова, доктор економічних наук, професор*

Редакційна колегія:

*к.е.н., доцентка М. С. Пономарьова (голова); д.е.н., професорка Д. І. Шеленко (замісник);
dr. n. sp. Grzegorz Konieczny; dr. n. e. Paulina Kolisnichenko, д.е.н., професорка Л. С. Сас.,
член-кореспондент, д.е.н., професор Шпикуляк О. Г., к.е.н., доцентка Т. О. Гуренко;
к.е.н. М. Р. Куляк, к.т.н., доцентка Р. М. Лещій*

Відповідальна за випуск:

докторка економічних наук, професорка С. М. Судомир

«Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення», матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут». Запоріжжя: ФО-П Однорог Т.В., 2024. С. 289.

ISBN 978-617-7823-77-2

Проведення конференції зареєстровано в ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»: Посвідчення № 529 від 27.09.2024 р.

У збірнику вміщено матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції **«Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення»** ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут», що відбулася 23 жовтня 2024 року у ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут».

Збірник охоплює основні напрями інженерно-економічних наук.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів закладів вищої освіти.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, галузевої термінології, імен власних та інших відомостей.

@ ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

сільськогосподарської продукції та харчові технології) / Держ. біотехнол. ун-т ; авт.-уклад.: С. А. Золотарьова, М. С. Пономарьова, В. Є. Новікова. - Харків : [б. в.], 2024. - 83 с.

10. Загальна педагогіка [Електронний ресурс] : метод. вказівки до вивч. дисципліни для здобувачів перш. (бакалавр.) рівня вищ. освіти ден. та заоч. форми навчання спец. 015 Професійна освіта (аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології) / Держ. біотехнол. ун-т ; авт.-уклад.: В. Є. Новікова, С. А. Золотарьова, М. С. Пономарьова. - Харків : [б. в.], 2024. - 23 с.

Вікторія НОВІКОВА,

канд. пед.наук, доцентка

Державний біотехнологічний університет

Максим БОНДУРА,

здобувач другого (магістерського) рівня спеціальності 015 «Професійна освіта»

Державний біотехнологічний університет

м. Харків, Україна

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Неформальна освіта охоплює будь-яке навчання, яке відбувається поза рамками формальної освітньої системи, що включає школи, коледжі та університети [1-2]. Це вид навчання, що зорієнтований на задоволення індивідуальних освітніх потреб і може включати курси підвищення кваліфікації, тренінги, майстер-класи, програми саморозвитку тощо. Неформальна освіта надає можливість учасникам здобувати знання й навички на добровільних засадах, без обов'язкового оцінювання, що забезпечує гнучкість і адаптивність до швидкозмінних умов ринку праці.

Серед основних характеристик неформальної освіти можна виділити орієнтацію на потреби слухачів, відсутність жорстких стандартів, а також свободу вибору змісту й методів навчання [3]. Це сприяє індивідуальному підходу, забезпечуючи швидку адаптацію до інтересів і цілей учасників. На відміну від формальної освіти, неформальна має добровільний характер і часто спрямована на здобуття прикладних навичок, що може відразу застосовуватися на практиці. Неформальна освіта є ефективним інструментом для розвитку професійних компетенцій та soft skills — м'яких навичок, таких як креативне мислення, адаптивність, комунікація та командна робота. Це особливо важливо в умовах цифрових трансформацій, де навички швидкого адаптування й гнучкого підходу до вирішення проблем стають необхідністю. Неформальна освіта сприяє всебічному розвитку особистості, забезпечуючи можливість для постійного вдосконалення та навчання протягом усього життя [4,5]. Сучасний ринок праці вимагає постійного оновлення знань і навичок, що зумовлено стрімким технологічним розвитком. Неформальна освіта дозволяє фахівцям підвищувати свій професійний рівень, набувати нових компетенцій та адаптуватися до вимог роботодавців. У глобалізованому світі це надає

конкурентні переваги на міжнародному ринку праці, сприяючи мобільності робочої сили й підвищенню конкурентоспроможності фахівців. Неформальна освіта також відіграє важливу роль у формуванні активного громадянського суспільства. Вона підтримує соціальну інтеграцію, надаючи громадянам різного віку можливість здобувати знання й навички, необхідні для активної участі в суспільному житті, формування критичного мислення та відповідального ставлення до соціальних питань. Такі програми сприяють підвищенню соціальної згуртованості, адаптації людей до нових реалій та розвитку їхньої громадянської свідомості. Сучасні цифрові технології кардинально змінюють доступ до неформальної освіти, забезпечуючи широкий вибір освітніх можливостей для всіх охочих. Онлайн-курси, вебінари, мобільні додатки та інтерактивні освітні платформи дозволяють здобувати знання незалежно від місця проживання, що є особливо важливим у контексті пандемії COVID-19. Це робить неформальну освіту доступною для більшої кількості людей, сприяє розвитку дистанційного навчання та забезпечує нові можливості для професійного й особистісного розвитку [5-8]. В умовах реформування системи освіти в Україні неформальна освіта може стати одним із ключових інструментів для підвищення кваліфікації робочої сили, адаптації до змін на ринку праці та підготовки громадян до викликів сучасності. Зростання попиту на додаткові знання та навички, які не охоплюються формальною освітою, вимагає створення сприятливих умов для розвитку неформальної освіти, підтримки інноваційних проєктів і розширення доступу до них на державному рівні.

Список використаних джерел:

1. Сігаєва, Л. Є. (2010). *Розвиток освіти дорослих в Україні (друга половина XX ст. – початок XXI ст.)* [монографія] / за ред. С. О. Сисоєвої. Київ: ТОВ ВД «ЕКМО».
2. Гончарук, А. (2012). Неформальна освіта дорослих у країнах ЄС // *Педагогічні науки*, № 54, С. 31-36.
3. Терьохіна, Н. О. (2013). Особливості розвитку неформальної освіти в Україні // *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, С. 79-87.
4. Jarvis, P., & Wilson, A. L. (2002). *International dictionary of adult and continuing education*. London: Routledge.
5. Livingstone, D. W. (2001). Adults informal learning: definitions, findings, gaps and future research // *Nall Working Paper*, № 21. Toronto: Center for the Study of Education and Work.
6. Пономарьова М. Професійна освіта: термінологія, стратегія розвитку освітньої діяльності, проблеми та новації / М. Пономарьова, С. Золотарьова, А. Засядьвовк // *Вісник науки та освіти*. — 2024. — № 5 (23). — С. 1312-1330.
7. Zolotarova S, Ponomarova M, Stankevych S, Novikova V, Zolotarov A (2024) [Integration of the educational process in higher education with digital technologies](https://doi.org/10.33271/nvngu/2024-3/149) *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2024, (3): 149 – 156.
8. Ponomarova, M.; Yevsiukov, A.; Shovkun, L.; Zolotarova, S.; Kramarenko, I. Formation and Management of the Development of Agricultural Production and Processing of Agricultural Products and the Value of Food Technologies. *Financ. Credit. Act. Probl. Theory Pract.* 2022, 4, 58–67.